

2024-06-12 Nr. NV-1572

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-24-621(2) TAIS-24-5286(3)		DĖL PROJEKTO „RAIL BALTICA“ GELEŽINKELIO LINIJOS LENKIJOS IR LIETUVOS VALSTYBIŲ SIENA–JIESIA MODERNIZAVIMO SUSISIEKIMO KOMUNIKACIJŲ INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO PLANO PATVIRTINIMO IR ŽEMĖS PAĖMIMO VISUOMENĖS POREIKIAMS PAGAL PROJEKTO „RAIL BALTICA“ GELEŽINKELIO LINIJOS LENKIJOS IR LIETUVOS VALSTYBIŲ SIENA–JIESIA MODERNIZAVIMO SUSISIEKIMO KOMUNIKACIJŲ INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO PLANO SPRENDINIUS PROCEDŪROS PRADŽIOS		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☒ Ne Priėmimo Terminas	<i>Susisiekimo ministerija</i> <i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2024-05-28	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti	
Įgyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo 2011 m. spalio 11 d. nutarimu Nr. XI-1612 projektas „Rail Baltica“ (toliau – Projektas) pripažintas ypatingos valstybinės svarbos projektu.

2021-07-07 Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1153 nustatyta, kad „Rail Baltica“ geležinkelis Jiesia–Lietuvos ir Lenkijos siena yra Europos Sąjungos tarptautinio transporto koridoriaus „Šiaurės jūra–Baltijos jūra“ tarpvalstybinės jungties Kaunas–Warszawa dalis ir sudėtinė transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) dalis. Europos Sąjungos teisės aktai nustato, kad pagrindinio TEN-T tinklo projektai turi būti įgyvendinti iki 2030 m., o visas TEN-T tinklas sukurtas iki 2050 m.

2023 m. lapkričio 15 d. Vyriausybės Strateginių projektų portfelio komisija patvirtino atnaujintą Projekto įgyvendinimo grafiką iki 2030 m. Projektas yra įtrauktas į Ministro Pirmininko strateginių projektų portfelį.

Vyriausybės 2018 m. gruodžio 27 d. nutarimu Nr. 1396 buvo nutarta pradėti rengti valstybei svarbaus projekto „Rail Baltica“ geležinkelio linijos Lenkijos ir Lietuvos valstybių siena–Jiesia modernizavimo susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo planą. Susisiekimo ministro įsakymu patvirtinta šio Projekto planavimo darbų programa.

Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymu, siūloma priimti sprendimą dėl „Rail Baltica“ geležinkelio linijos Lenkijos ir Lietuvos valstybių siena–Jiesia modernizavimo susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo plano patvirtinimo.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Problemą spręsti siūlomos šios priemonės:

patvirtinti Projekto „Rail Baltica“ geležinkelio linijos Lenkijos ir Lietuvos valstybių siena–Jiesia modernizavimo susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo planą;

pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą pagal Specialiojo plano sprendinius;

pavesti Susisiekimo ministerijai ne vėliau kaip iki 2029 m. rugpjūčio 17 d. įgyvendinti Specialiojo plano sprendinius.

Specialiojo plano tikslai – nustatyti optimalią projekto „Rail Baltica“ geležinkelio linijos Lenkijos ir Lietuvos valstybių siena–Jiesia modernizavimo trasą ir numatyti susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros plėtrai reikalingas teritorijas, sudaryti sąlygas šios infrastruktūros darniai plėtrai.

Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje buvo parengtos keturios geležinkelio linijos sprendinių trasų alternatyvos, atlikta parengtų alternatyvų kaštų ir naudos analizė, visų alternatyvų daugiakriterė analizė bei strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, kuriame įvertinti aplinkosauginiai, socialiniai, ekonominiai, techniniai aspektai.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

Nustatyta, kad mažiausios sprendinių neigiamos ir didžiausios teigiamos pasekmės gamtinei, socialinei bei ekonominei aplinkai būtų įgyvendinant sprendinius pagal 3A ir 6A alternatyvas. 3A alternatyva yra suplanuota šalia esamos geležinkelių infrastruktūros (1 520 mm ir 1 435 mm pločio vėžės kelių). 6A alternatyvos atveju naują 1 435 mm geležinkelio dvikelį suplanuota tiesti naujomis teritorijomis ir iš visų nagrinėtų alternatyvų ji yra labiausiai nutolusi nuo urbanizuotų teritorijų.

Įvertinus tai, kad 3A alternatyvos atveju visuomenės poreikiams tektų paimti gerokai daugiau urbanizuotose teritorijose esančių sklypų ir pastatų bei atsižvelgus į didelį suinteresuotos visuomenės pasipriešinimą 3A alternatyvai, buvo priimtas sprendimas patvirtinti ir toliau vystyti 6A alternatyvą. Be to, nustatyta, kad 6A alternatyva yra mažiausiai investicijų reikalaujanti alternatyva - pagrindinei linijai su jungtimis visos išlaidos sudarytų apie 1,577 mlrd. Eur (3A alternatyvos atveju – 1,643 mlrd. Eur), finansuojama Europos Sąjungos ir valstybės biudžeto lėšomis. Pagrindinės linijos ilgis 78,0 km.

Pagal 6A alternatyvą buvo parengti konkretūs sprendiniai, kurie leidžia ilgalaikiai perspektyvai rezervuoti teritorijas susisiekimo komunikacijų plėtrai. Patvirtinus Specialiojo plano sprendinius, šiose rezervuotose teritorijose valstybės vardu bus paimama visuomenės poreikiams žemė, statiniai, visuomenei atlyginami nuostoliai ir rengiami techniniai projektai. Planuojamų paimti visuomenės poreikiams žemės sklypų (ar jų dalių) yra 2888 (1354 ha), statinių - 156. Paėmimo visuomenės poreikiams išlaidos siektų apie 13,7 mln. eurų.

IGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Lietuvos teritorijoje Rail Baltica projekto vykdytojas – AB LTG Infra, atsakinga už nacionalinės dalies geležinkelio linijos tiesimą. Specialiojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną nuolat vykdydys Susisiekimo ministerija kartu su AB „LTG Infra“. Viso Projekto progreso stebėseną vykdo Susisiekimo ministerijos projektų priežiūros komisija.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Specialiojo plano sprendiniai buvo derinami Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje su institucijomis, parengusiomis ir išdavusiomis planavimo sąlygas. Kultūros ministerija pateikė tikslinamojo pobūdžio pastabą, į kurią atsižvelgta. Vidaus reikalų ministerija pritarė Specialiojo plano sprendiniams, tačiau atkreipė dėmesį dėl priemonių VSAT funkcijoms vykdyti, kurios turės būti įgyvendintos tolesniuose projekto etapuose. Energetikos ministerija pateikė pastabas, į kurias atsižvelgta. Pastabų ir pasiūlymų iš visuomenės negauta.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos nurodė, kad teritorijų planavimo proceso procedūros ir teritorijų planavimo dokumento sprendiniai atitinka teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas ir pritaria teikimui tvirtinti.

Nutarimo projektas suderintas su Sveikatos apsaugos ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Aplinkos ministerija, Kultūros ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Teisingumo ministerija išvados neteikė, nes Nutarimo projektas nėra susijęs su teisingumo ministro valdymo sritimis. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija informavo, kad pastabų neturi. Valstybės sienos apsaugos tarnyba atkreipė dėmesį į tai, kokie teisės aktų pakeitimai turės būti inicijuoti, siekiant užtikrinti saugų ir efektyvų geležinkelio saugumo stiprinimo priemonių vykdymą. Atsižvelgiant į Finansų ministerijos pastabas, Susisiekimo ministerija lydraštyje pateikė informaciją apie lėšų poreikį pagal kiekvieną nagrinėtą alternatyvą.

Po aptarimo 2024 m. gegužės 28 d. tarpinstituciniame pasitarime Projekto teikimas ir Aiškinamasis raštas patikslinti pagal pasitarime išsakytas ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje pateiktas pastabas. Aiškinamajame rašte akcentuota, kad tik pastačius ir pradėjus naudoti naują „Rail Baltica“ trasą bus sprendžiamas esamos europinės vėžės linijos (13,4 km RB1 ruožo nuo Lenkijos ir Lietuvos valstybės sienos) panaudojimo poreikis. Krašto apsaugos ministerija papildomu raštu informavo, kad tokie nuostatai pritaria.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Arvydas Nevas

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas